

Sygn. akt **IC 1249/17**

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 kwietnia 2018 roku

Sąd Rejonowy w Gdyni I Wydział Cywilny

w składzie: Przewodniczący: SSR Sławomir Splitt

Protokolant: Jolanta Migot

po rozpoznaniu w dniu 6 kwietnia 2018 r. w Gdyni na rozprawie

sprawy z powództwa M. R.

przeciwko (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w S.

o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności

I. pozbawia wykonalności tytuł wykonawczy obejmujący prawomocny nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym wydany przez Sąd Rejonowy w Gdyni Wydział VIII C. – Karny z dnia 15 października 2001 roku, sygn.. akt VIII Nc 6488/00 zaopatrzony w klauzulę wykonalności z dnia 22 stycznia 2002 roku oraz klauzulę wykonalności z dnia 14 sierpnia 2006 roku nadaną postanowieniem Sądu Rejonowego w Gdyni z dnia 27 lipca 2006 roku w sprawie VIII Co 231/06, w stosunku do powoda M. R. w części, to jest w zakresie dotyczącym odsetek liczonych od kwot:

- 158,33 złotych (sto pięćdziesiąt osiem złotych trzydzieści trzy grosze), za okres od dnia 25 maja 2002 roku do dnia 14 sierpnia 2006 roku;

- 158,33 złotych (sto pięćdziesiąt osiem złotych trzydzieści trzy grosze), za okres od dnia 25 maja 2002 roku do dnia 14 sierpnia 2006 roku;

- 1.741,17 złotych (jeden tysiąc siedemset czterdzieści jeden złotych siedemdziesiąt jeden groszy) za okres od dnia 25 maja 2002 roku do dnia 14 sierpnia 2006 roku;

II. oddala powództwo w pozostałym zakresie;

III. znosi wzajemnie koszty procesu.

UZASADNIENIE

Powód M. R. wniósł pozew przeciwko (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w S. domagając się pozbawienia wykonalności tytułu wykonawczego w postaci prawomocnego nakazu zapłaty wydanego w postępowaniu upominawczym przez Sąd Rejonowy w Gdyni w dniu 15 października 2001r. w sprawie o sygnaturze akt VIII 6488/00 zaopatrzonego w klauzulę wykonalności w dniu 14 sierpnia 2006r. postanowieniem Sądu Rejonowego w Gdyni z dnia 27 lipca 2006r. w części tj. w zakresie odsetek liczonych od kwot:

- 158,33 zł od dnia 25 maja 2002r. do dnia 14 sierpnia 2006 r.,

- 158,33 zł od dnia 25 maja 2002r. do dnia 14 sierpnia 2006 r.,

- 1741,71 zł od dnia 25 maja 2002r. do dnia 14 sierpnia 2006 r.

W uzasadnieniu pozwu powód podniósł, iż ww. nakaz zapłaty został wydany w sprawie przeciwko G. P., R. K. i M. R. z powództwa Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo – Kredytowej im. F. S. z siedzibą w G.. Na podstawie ww. tytułu wykonawczego Komornik sądowy rewiru I Sądu Rejonowego w Gdyni Z. S. wszczęła postępowanie egzekucyjne w sprawie Km 193/02, które zostało umorzone z powodu bezskuteczności egzekucji w dniu 24 maja 2002r. W trakcie egzekucji nie wyegzekwowano żadnej kwoty. Następnie, postanowieniem z dnia 27 lipca 2006r. ww. nakazowi zapłaty nadano klauzulę wykonalności na rzecz pozwanego. W dniu 18 maja 2009r. pozwana złożyła wniosek o wszczęcie egzekucji, która została umorzona w dniu 27 czerwca 2014r. wobec jej bezskuteczności. W toku egzekucji wyegzekwowano od powoda kwotę 3.730,11 zł. W dniu 17 marca 2017r. pozwany ponownie wszczął przeciwko powodowi egzekucję dochodząc m.in. spłaty kwoty 13.988,17 zł z tytułu odsetek umownych liczonych do dnia 9 marca 2017r., w tym odsetek już przedawnionych, wskazanych w petitum pozwu. Powód wskazał, że żadna z wyegzekwowanych dotąd kwot nie została zaliczona na dochodzone w postępowaniu egzekucyjnym odsetki przedawnione.

(pozew k. 2-5)

W odpowiedzi na pozew pozwana oświadczyła, że uznaje powództwo co do powoda w części tj. w zakresie odsetek umownych za okres od dnia 11 lutego 2001r. do dnia 14 lipca 2013r. i w tym zakresie wniosła o zasądzenie od powoda zwrotu kosztów procesu na mocy art. 101 k.p.c., zaś w pozostałym zakresie wniosła o oddalenie powództwa. Uzasadniając swoje stanowisko w sprawie pozwana wskazała, że powód nie jest legitymowany do tego, aby wnosić o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności wobec pozostałych dłużników G. P. i R. K., wskazując, że jeżeli tytuł wykonawczy stwierdza obowiązki więcej niż jednego dłużnika to każdy z tych dłużników może domagać się pozbawienia wykonalności jedynie w takim zakresie w jakim ten tytuł stwierdza jego obowiązki. Ponadto, zdaniem pozwanego, podniesiony przez powoda zarzut przedawnienia uzasadniony w zakresie odsetek umownych za okres od dnia 11 lutego 2001 roku do dnia 14 lipca 2013 roku. Pozwana wskazała przy tym, że kilkakrotnie dochodziło do przerwania biegu terminu przedawnienia wskutek skierowania sprawy do egzekucji bądź wystąpienia przez pozwaną i jej poprzednika prawnego o nadanie klauzuli wykonalności. Pozwana złożyła wniosek o nadanie klauzuli wykonalności na swoją rzecz przeciwko powodowi w dniu 14 lipca 2006 roku. Pozwana przyznała, iż przed podniesieniem przez powoda zarzutu przedawnienia tj. przed dniem 7 lutego 2018 roku część wpłat dokonanych w toku egzekucji została zarachowana na poczet odsetek umownych. Była to kwota 1.685,33 zł stanowiąca odsetki umowne za okres do dnia 11 lutego 2001 roku. Pozwana wskazała także, że zarzuty dotyczące nadmiernej wysokości zasądzonych tytułem egzekucyjnym odsetek nie mieszczą się w żadnej z podstaw wskazanych w art. 840 k.p.c.

(odpowiedź na pozew k. 63-69)

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 15 października 2001r. w sprawie o sygnaturze akt VIII Nc 6488/00 Sąd Rejonowy w Gdyni wydał nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym i nakazał G. P., R. K. i M. R., aby zapłacili solidarnie na rzecz Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo – Kredytowej im. F. S. z siedzibą w G. kwotę 2.058,37 zł wraz z odsetkami w wysokości 80 % w stosunku rocznym liczonymi od kwot:

- 158,33 zł od dnia 20 grudnia 1999r. do dnia zapłaty,
- 158,33 zł od dnia 20 stycznia 2000r. do dnia zapłaty,
- 1.741,71 zł od dnia 10 lutego 2000r. do dnia zapłaty

wraz z kwotą 554,20 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

W dniu 22 stycznia 2002 r. powyższemu orzeczeniu została nadana klauzula wykonalności. Pierwotny wierzyciel wszczął w oparciu o ww. tytuł wykonawczy egzekucję, którą prowadził Komornik sądowy Rewiru I Sądu Rejonowego w Gdyni Z. S. (Km 193/02).

Postanowieniem z dnia 27 lipca 2006r. wydanym w sprawie o sygnaturze akt VII Co 231/06 Sąd Rejonowy w Gdyni nadał ww. nakazowi zapłaty klauzulę wykonalności na rzecz (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w S., na którą przeszło uprawnienie wierzyciela Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo – Kredytowej im. F. S. z siedzibą w G..

Następnie, w dniu 18 maja 2009 r. pozwany złożył wniosek o wszczęcie postępowania egzekucyjnego przeciwko dłużnikom solidarnym na podstawie ww. tytułu wykonawczego. Postępowanie egzekucyjne najpierw prowadził Komornik sądowy przy Sądzie Rejonowym w Miastku I. K. (Km 2705/09), a następnie Komornik sądowy przy Sądzie Rejonowym w Gdyni I. M. (Km 478/10). Postępowanie zostało ostatecznie umorzone z uwagi na bezskuteczność egzekucji postanowieniem z dnia 27 czerwca 2014 r.

(okoliczności bezsporne ustalone w oparciu o kopię tytułu wykonawczego w postaci nakazu zapłaty Sądu Rejonowego w Gdyni z dnia 15 października 2001r. zaopatrzonego w klauzulę wykonalności postanowieniem z dnia 27 lipca 2006r. k. 6-7 akt Komornika sądowego przy Sądzie Rejonowym w Bydgoszczy D. S. o sygnaturze Km 1964/17, wniosek o wszczęcie egzekucji k. 10-11, karta rozliczeniowa k. 12-15, postanowienie k. 16-17, postanowienie k. 18-19, zaświadczenie o wpłatach k. 20-21, postanowienie o przekazaniu sprawy k. 24-25)

W oparciu o powyższy tytuł wykonawczy w dniu 17 marca 2017 r. pozwana (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w S. złożyła u Komornika sądowego przy Sądzie Rejonowym w Bydgoszczy D. S. wniosek o wszczęcie egzekucji wobec dłużników G. P., M. R. i R. K. w celu wyegzekwowania kwoty 13.988,17 zł tytułem odsetek umownych naliczonych włącznie do dnia 9 marca 2017r. oraz kwoty 2.058,37 zł tytułem kapitału pożyczki wraz z odsetkami umownymi od dnia 10 marca 2017r. do dnia zapłaty w wysokości 80 % w stosunku rocznym. Ostatecznie postępowanie prowadzone pod sygnaturą Km 1964/17 zostało umorzone z powodu stwierdzenia bezskuteczności egzekucji.

(okoliczności bezsporne ustalone w oparciu o wniosek o wszczęcie egzekucji k. 1-3 akt Komornika sądowego przy Sądzie Rejonowym w Bydgoszczy D. S. o sygnaturze Km 1964/17)

Sąd zważył, co następuje:

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w całości na podstawie dowodów z dokumentów przedłożonych przez strony oraz znajdujących się w aktach egzekucyjnych Komornika sądowego przy Sądzie Rejonowym w Bydgoszczy D. S. o sygnaturze Km 1964/17. Oceniając zebrany w sprawie materiał dowodowy należy stwierdzić, że Sąd nie dopatrył się żadnych podstaw do kwestionowania prawdziwości i wiarygodności ww. dokumentów. Podkreślić bowiem należy, iż dowody w postaci tytułu wykonawczego oraz postanowień komorników mają charakter dokumentów urzędowych, które korzystają z domniemania autentyczności i zgodności z prawdą wyrażonych w nich oświadczeń. Mimo że w aktach postępowania egzekucyjnego znajduje się kserokopia tytułu wykonawczego, żadna ze stron nie kwestionowała istnienia i treści tego tytułu. Nadto, za w pełni wiarygodne należało uznać dokumenty prywatne, albowiem żadna ze stron nie kwestionowała autentyczności tych dokumentów ani nie zaprzeczyła, iż osoby podpisane pod tymi dokumentami nie złożyły oświadczeń w nich zawartych.

Przechodząc do rozważań merytorycznych wskazać należy, iż podstawę powództwa stanowił przepis art. 840 1 pkt 2 k.p.c., zgodnie z którym dłużnik może w drodze powództwa żądać pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności w całości lub części albo ograniczenia, jeżeli po powstaniu tytułu egzekucyjnego nastąpiło zdarzenie, wskutek którego zobowiązanie wygasło albo nie może być egzekwowane; gdy tytułem jest orzeczenie sądowe, dłużnik może oprócz powództwo także na zdarzeniach, które nastąpiły po zamknięciu rozprawy, a także na zarzucie spełnienia świadczenia, jeżeli zgłoszenie tego zarzutu w sprawie było z mocy ustawy niedopuszczalne. Nie ulega przy tym wątpliwości, iż zdarzeniem powodującym niemożność egzekwowania roszczenia o jakim mowa w art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c. jest także przedawnienie roszczenia (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 18 marca 1971r., I CZ 110/70, L.).

W ocenie Sądu powództwo zasługiwało na częściowe uwzględnienie. Zważyć bowiem należy, iż w odpowiedzi na pozew pozwany złożył oświadczenie o częściowym uznaniu powództwa co do powoda w zakresie odsetek umownych za okres od dnia 11 lutego 2001r. do dnia 14 lipca 2013 r.

Zgodnie z treścią art. 213 § 2 k.p.c. Sąd jest związany uznaniem powództwa, chyba że uznanie jest sprzeczne z prawem lub zasadami współżycia społecznego albo zmierza do obejścia prawa.

Jak wskazuje się w judykaturze uznanie powództwa to czynność procesowa rezygnacji pozwanego z obrony, czyli akt jego dyspozycyjności, w którym nie tylko uznaje samo żądanie powoda, ale i to, że uzasadniają go przytoczone przez powoda okoliczności faktyczne i godzi się na wydanie wyroku uwzględniającego to żądanie.

Jest to stanowcze, bezwarunkowe oświadczenie woli i wiedzy pozwanego. Jeżeli żadna z okoliczności wymienionych w art. 213 § 2 k.p.c. nie zachodzi sąd jest obowiązany wydać wyrok zgodny z uznaniem powództwa, bez względu na to, czy uznanie znajduje uzasadnienie w okolicznościach sprawy (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 6 sierpnia 2012r., VI ACa 328/12, L.).

Oceniając skuteczność oświadczenia pozwanego w świetle przesłanek określonych w art. 213 § 2 k.p.c. Sąd nie dopatrył się żadnych podstaw do stwierdzenia, że oświadczenie to jest sprzeczne z prawem, z zasadami współżycia społecznego albo zmierza do obejścia prawa. Z tegoż względu, zgodnie z treścią art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c., Sąd uwzględnił powództwo w zakresie w jakim pozwany je uznał tzn. w stosunku do powoda M. R. w części, to jest w zakresie dotyczącym odsetek liczonych od kwot:

- 158,33 złotych, za okres od dnia 25 maja 2002 roku do dnia 14 sierpnia 2006 roku;

- 158,33 złotych, za okres od dnia 25 maja 2002 roku do dnia 14 sierpnia 2006 roku;

- 1.741,17 złotych za okres od dnia 25 maja 2002 roku do dnia 14 sierpnia 2006 roku.

Natomiast, w pozostałym zakresie tj. w stosunku do pozostałych dłużników – G. P. i R. K., powództwo podlegało oddaleniu. Nie ulega wątpliwości, że dłużnik może domagać się pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności jedynie w takim zakresie w jakim tytuł wykonawczy stwierdza jego obowiązki, natomiast nie może domagać się pozbawienia waloru wykonalności w zakresie stwierdzającym obowiązki innych dłużników.

Z tegoż względu, powód nie miał legitymacji procesowej, aby domagać się pozbawienia wykonalności przedmiotowego tytułu wykonawczego w ogóle, to jest również w zakresie w jakim tytuł ten stwierdzał obowiązki pozostałych dwóch dłużników solidarnych.

Co prawda, w piśmie procesowym z dnia 12 marca 2018 r. pełnomocnik powoda wyjaśnił, że nie żądał pozbawienia wykonalności przedmiotowego tytułu wykonawczego co do pozostałych dłużników solidarnych, wskazując, że w pozwie domagał się częściowego pozbawienia wykonalności, niemniej treść żądania pozwu przeczy tym twierdzeniom.

Zwrócić bowiem należy uwagę, iż w pkt I. petitum pozwu strona powodowa domagała się jedynie przedmiotowego ograniczenia klauzuli wykonalności wnosząc o pozbawienie wykonalności w zakresie dotyczącym odsetek za wskazane szczegółowo okresy. Z treści żądania nie wynika natomiast, by żądanie ograniczone zostało także pod względem podmiotowym.

Jednocześnie, w świetle art. 187 § 1 pkt 1 k.p.c. pozew powinien zawierać dokładnie określone żądanie zarówno pod względem podmiotowym, jak i przedmiotowym. Treści tego żądania nie można domniemywać na podstawie okoliczności faktycznych przytoczonych w uzasadnieniu pozwu. Dodatkowo należy zauważyć, że w niniejszej sprawie powód był reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika będącego radcą prawnym, a nie ulega wątpliwości, że od fachowego pełnomocnika należy wymagać precyzyjnego i jednoznacznego sformułowania treści żądania. Jednocześnie należy wskazać, że w przypadku uwzględnienia w całości żądania w kształcie wskazanym w pozwie

mogłyby powstać wątpliwości interpretacyjne co do zakresu pozbawienia wykonalności. Z tych przyczyn, na mocy art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c. stosowanego a contrario.

O kosztach procesu Sąd orzekł na mocy art. 100 k.p.c. i zniósł je wzajemnie. Sąd miał bowiem na uwadze, że obie strony niniejszego postępowania wygrały i przegrały tę sprawę w zbliżonym stosunku. Powód wygrał bowiem w zakresie w jakim pozwany uznał powództwo, natomiast przegrał w zakresie w jakim tytuł wykonawczy dotyczył pozostałych dwóch dłużników solidarnych.

Jednocześnie należy wyjaśnić, że w zakresie w jakim pozwany uznał powództwo nie było podstaw do zastosowania przepisu art. 101 k.p.c., zgodnie z którym zwrot kosztów należy się pozwanemu pomimo uwzględnienia powództwa, jeżeli nie dał powodu do wytoczenia sprawy i uznał przy pierwszej czynności procesowej żądanie pozwu.

W ocenie Sądu przewidziana w art. 101 k.p.c. zasada ponoszenia kosztów procesu nie może znaleźć zastosowania w niniejszym przypadku, albowiem przepis art. 101 k.p.c. nie ma zastosowania w sprawach dotyczących stosunku prawnego, który może być ukształtowany wyrokiem (por. postanowienie SN z dnia 18 grudnia 1965r., II CZ 110/65, L.), a nadto sam fakt dysponowania przez wierzyciela tytułem wykonawczym, który może stanowić podstawę egzekucji, daje zawsze dłużnikowi powód do wytoczenia sprawy w rozumieniu art. 101 k.p.c. (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 6 grudnia 2012r., IV CZ 121/12, L.).

W piśmie procesowym z dnia 27 marca 2018 r. pozwana sama wskazuje, że nie mogła wydać powodowi tytułu wykonawczego z uwagi na wielość dłużników i wciąż istniejące zadłużenie. Z kolei, cofnięcie wniosku egzekucyjnego nie jest przeszkodą do ponownego wszczęcia egzekucji w tym samym zakresie. W tym stanie rzeczy powód nie mógł w inny sposób osiągnąć swojego celu, aniżeli poprzez wytoczenie powództwa o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności. W przeciwnym razie, wobec dysponowania przez wierzyciela tytułem wykonawczym, nadal istniała potencjalna możliwość wyegzekwowania należności, które już uległy przedawnieniu.

Jednocześnie należy zauważyć, co wynika z treści odpowiedzi na pozew, przed dniem 7 lutego 2018 roku część wpłat dokonanych w toku egzekucji pozwana zarachowała na poczet odsetek umownych za okres do dnia 11 lutego 2001 roku, a więc już przedawnionych, co najdobitniej świadczy o tym, że istniało realne zagrożenie egzekucji także przedawnionych odsetek objętych żądaniem pozwu. Bezsporne jest, że wierzyciel ma prawo do egzekwowania należności już przedawnionych, tym niemniej – poza powództwem przeciwegzekucyjnym – dłużnik nie ma żadnego skutecznego instrumentu prawnego, aby przeciwstawić się takiej egzekucji i skutecznie podnieść zarzut przedawnienia. Zwrócić należy uwagę, że w przedmiotowej sprawie dopiero po doręczeniu pozwu pozwana wniosła o ograniczenie egzekucji. Z tych przyczyn brak było podstaw do uwzględnienia wniosku pozwanej o przyznanie kosztów procesu także w zakresie w jakim uznała powództwo.